

ZAWARTOŚĆ

Wstęp.....	3
Struktura zawartości dokumentu	6
Priorytet I. Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć	8
Priorytet II. Gospodarka innowacyjna i rozwój.....	14
Priorytet III. Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców	20
Polityka finansowa Miasta	39

07 kwietnia 2016 r.

W 2016 rok polska gospodarka weszła w dobrej kondycji. Już drugi rok z rzędu wzrost PKB utrzymuje się na stabilnym poziomie i przekracza 3 proc. Wynik ten udaje się osiągnąć mimo wielu obaw związanych m.in. z konsekwencjami kryzysu rosyjskiego, ryzykiem wyjścia Grecji ze strefy euro, spowolnieniem w Chinach. Żadne z tych wydarzeń nie wpłynęło na polską gospodarkę do tego stopnia, by ją zdestabilizować lub przynajmniej poważnie osłabić. Patrząc na strukturę PKB można dostrzec, że do jego wzrostu przyczyniły się: relatywnie wysoka konsumpcja, wciąż silne inwestycje i dynamicznie rosnący eksport. Co więcej, cały czas mieliśmy też bardzo dobrą sytuację na rynku pracy. Stopa bezrobocia tak niski poziom miała ostatni raz przed wybuchem światowego kryzysu w 2008 roku. Można zatem pokusić się o stwierdzenie, że w 2017 roku polska gospodarka może być w całkiem niezłej kondycji. Rosnąca konsumpcja i popyt gospodarstw domowych napędzany zmianami fiskalnymi i niskim bezrobociem powinny przyczynić się do wzrostu gospodarczego. Prognozy na 2017 rok są dla nas obiecujące - przyrost PKB nieco powyżej 3 proc. Tyle że dopiero poziom 4-5 proc. daje szansę na rzeczywisty i zauważalny pościg za gospodarczą czołówką. A to zadanie na lata. Eksperti przyznają, że Polska ma potencjał umożliwiający dalszy wzrost. Wymieniają przede wszystkim kapitał ludzki, dobrze wykształconych pracowników, przedsiębiorczość, coraz mocniejszą pozycję polskich firm na zagranicznych rynkach, stabilny system bankowy, stosunkowo łatwy dostęp do kredytu. No i położenie geograficzne.

Dolny Śląsk należy do jednego z bardziej uprzemysłowionych regionów Polski. Pod względem udziału w tworzeniu PKB całej gospodarki narodowej województwo dolnośląskie sytuuje się na czwartym miejscu w kraju (8,1 proc. ogółu). Niemal 60 proc. dolnośląskiego PKB jest wytwarzane przez sektor usług, w tym 45,7 procent stanowią usługi rynkowe. 32 proc. PKB generuje przemysł, a jedynie 2,2 proc. rolnictwo. Najbardziej uprzemysłowionymi rejonami dolnośląskiego są okolice Wrocławia i Lubina. Dynamiczny rozwój sektora usług oraz umocnienie ośrodków naukowych to kluczowe rezultaty transformacji ustrojowej na Dolnym Śląsku - oceniają eksperci. Wskazują przy tym, że w ciągu 25 lat w regionie upadł przemysł ciężki, ale wzrosła przedsiębiorczość mieszkańców. Wrocław stał się trzecim ośrodkiem naukowym w kraju, największym ośrodkiem w pracach badawczo-rozwojowych.

Badania nad przemianami struktury przestrzennej oraz gospodarczej miast coraz częściej wskazują na nowe czynniki ich rozwoju, do których należą między innymi zaawansowane technologie oraz kapitał ludzki i kapitał społeczny. Coraz częściej wyróżnia się miasta zaawansowane technologicznie jako inteligentne (smart), w których dąży się do oszczędności wszelkich zasobów, także finansowych. Władze Wrocławia w swoich staraniach zmierzają w kierunku „smart”, nowoczesnej idei nastawionej na to, by stać się ośrodkiem miejskim zarządzanym w sposób ekologiczny, nowatorski, oszczędny i efektywny. Żyjemy w czasach, w których rozwój innowacyjny technologii, przede wszystkim informatycznych i komunikacyjnych, pozwala podnieść funkcjonalność miast. By wykorzystać ten potencjał, konieczna jest symbioza nowoczesnych rozwiązań technicznych

z istniejącą już infrastrukturą. Dzięki temu każde miasto, które jest „smart” będzie miejscem, które dba o poprawę komfortu poziomu życia swoich mieszkańców i otaczające ich środowisko naturalne.

Priorytetowym celem polityki finansowej na rok 2017 będzie utrzymanie dobrego wyniku operacyjnego budżetu Miasta, co warunkuje realizację zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2016-2043 oraz gwarantuje utrzymanie wskaźnika zadłużenia na bezpiecznym poziomie. Utrzymanie dobrych wyników finansowych Miasta stanowi także solidną podstawę w zakresie absorpcji środków w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020. Pozostałe założenia polityki finansowej Miasta na rok 2017 dotyczą kontynuowania działań mających na celu wzmocnienie finansów Miasta poprzez wykorzystanie możliwości w zakresie pozyskania dodatkowych dochodów oraz racjonalizacji i utrzymania dyscypliny wydatkowej, przy jednoczesnym założeniu realizacji programu inwestycyjnego Miasta. Potrzeba dalszego wzmocnienia kontroli nad wydatkami poprzez ściślejsze powiązanie wzrostu wydatków bieżących z dynamiką dochodów bieżących jest uwarunkowana koniecznością spełnienia reguł fiskalnych dotyczących limitów obsługi zadłużenia określonych w ustawie o finansach publicznych.

W 2016 roku władze miasta rozpoczęły (i kontynuują w 2017 roku) inwestycję komunikacyjną, która ma stanowić element projektu planowanego do dofinansowania ze środków UE. Jego celem jest uruchomienie szybkiej, atrakcyjnej dla pasażerów, masowej komunikacji zbiorowej w jednym z głównych korytarzy komunikacyjnych zachodniej części Wrocławia (od osiedla Nowy Dwór w rejonie ulicy Rogowskiej do placu Orłąt Lwowskich). Będzie to możliwe poprzez wybudowanie specjalnego, wydzielonego pasa transportu zbiorowego, z którego będą mogły korzystać zarówno nowe linie tramwajowe, jak i obecne linie autobusowe. Planowany jest także dalszy zakup nowoczesnego taboru tramwajowego, umożliwiający wrocławianom przemieszczanie się w bardziej komfortowych warunkach. Takie działania mają m.in. zachęcić wrocławian do przesiadania się na komunikację zbiorową.

Z funduszy unijnych współfinansowane będą działania prowadzące do rozwoju kolei aglomeracyjnej. W 2017 roku będzie kontynuowana realizacja projektu budowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej przeznaczonej dla pasażerów, związanej z linią kolejową nr 292 na odcinku Wrocław Sołtysowice-Jelcz Miłoszyce, na której planuje się wznowienie pasażerskich przewozów kolejowych oraz rozbudowę węzłów przesiadkowych, budowę parkingów typu Park&Ride. Inwestycje umożliwiają komfortowe warunki przesiadania się z transportu indywidualnego na transport zbiorowy. Węzły przesiadkowe, wytypowane do budowy bądź rozbudowy w ramach projektu, zlokalizowane będą w bezpośrednim sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych oraz pętli i przystanków tramwajowych na terenie Wrocławia.

Dla władz miasta ważne jest aktywne włączenie społeczności lokalnej. Od kilku lat realizowany jest program *Budżet obywatelski*, mający na celu zaangażowanie mieszkańców Miasta w proces decyzyjny dotyczący wydatkowania środków na realizację miejskich inwestycji.

W *Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na 2017 rok* wskazano strategiczne przedsięwzięcia w ramach trzech obszarów priorytetowych, obejmujących

cele szczegółowe rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Priorytety te nie zmieniły się w stosunku do dokumentów z poprzedniego trzech lat.

Pierwszy priorytet określony został jako *Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć*. Realizacji zamierzenia służyć ma m.in. przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie *The World Games* czy budowa kompleksowo zaprojektowanego wzorcowego osiedla mieszkaniowego *Nowe Żerniki*.

Drugim priorytetem pozostała *Gospodarka innowacyjna i rozwój* skupiająca projekty wspomagające budowanie gospodarki opartej na wiedzy oraz przedsięwzięcia komunikacyjne, służące rozwojowi miasta. Priorytet ten jest stałym elementem wieloletniej, strategicznej polityki władz Wrocławia.

Trzecim priorytetem jest *Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców*. Skupia on wysiłki związane z opieką zdrowotną i socjalną, edukacją, kulturą, bezpieczeństwem publicznym, organizacjami pozarządowymi czy rewitalizacją miasta.

Tak uporządkowany dokument stanowi zbiór ważnych dla Wrocławia działań strategicznych w 2017 roku i jest podstawą do tworzenia budżetu miasta. Jest to jednocześnie forma realizacji strategii *Wrocław w perspektywie 2020 plus* w krótszym horyzoncie czasowym.

Struktura zawartości dokumentu

Dokument sporządzony na rok budżetowy 2017 ma taką samą strukturę jak ten z roku poprzedniego. Oparty jest na trzech priorytetach (*Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć, Gospodarka innowacyjna i rozwój, Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców*). Na schemacie, który ilustruje budowę dokumentu (poniżej), priorytety umieszczono w trzech kolumnach. Strukturę poziomą utworzyło natomiast dziesięć obszarów tematycznych (komunikacja, gospodarka, bezpieczeństwo publiczne, zarządzanie miastem i promocja, gospodarka przestrzenna i mieszkalnictwo, edukacja, ochrona zdrowia i pomoc społeczna, ochrona i kształtowanie środowiska, rekreacja i sport, kultura) według których podzielone zostały przedsięwzięcia w każdym z priorytetów.

Zadania, które umieszczone zostały w dokumencie przyczynią się do realizacji wyznaczonych priorytetów oraz będą miały swoje odzwierciedlenie w budżecie Wrocławia.

Tabela ilustruje rozmieszczenie zadań w poszczególnych priorytetach i obszarach. Liczby w niej zawarte oznaczają ilość przedsięwzięć. W kolejnych rozdziałach dokumentu zamieszczono wykaz zadań realizujących priorytety. Każdemu priorytetowi poświęcono osobną część.

Obszary	priorytety=>	PRIORYTET I	PRIORYTET II	PRIORYTET III	RAZEM
		Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć	Gospodarka innowacyjna i rozwój	Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców	
1	Komunikacja	4	3	5	12
2	Gospodarka	-	4	2	6
3	Bezpieczeństwo publiczne	-	-	2	2
4	Zarządzanie miastem i promocja	5	3	7	15
5	Gospodarka przestrzenna i mieszkalnictwo	2	2	9	13
6	Edukacja	2	6	7	15
7	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	-	-	18	18
8	Ochrona i kształtowanie środowiska	-	-	10	10
9	Rekreacja i sport	1	-	6	7
10	Kultura	4	-	8	12
RAZEM		18	18	74	110

W dokumencie nie uwzględniono zadań rutynowych, uzupełniających czy pomocniczych - czyli zadań, które nie mają charakteru strategicznego.

Zadania wyszczególniono również wg obszarów tematycznych jakich dotyczą (i w jakich figurować będą w budżecie Wrocławia). Oprócz nazwy zadania podano jego krótki opis, wyjaśnienie.

Priorytet I. Europejska metropolia – miasto nowoczesnych przedsięwzięć

Współczesne aglomeracje miejskie są coraz wyraźniejszymi i bardziej znaczącymi, w strukturze przestrzennej kraju i regionów, układami przestrzenno-funkcjonalnymi. Rozwijając się zmieniają swój charakter, strukturę gospodarczą i oraz wymiar przestrzenny. Czynnikiem decydującym o ich rozwoju jest proces urbanizacji, a szczególnie ta jego faza, która nosi nazwę suburbanizacji. Suburbanizacja decyduje przede wszystkim o „rozlewaniu się” aglomeracji na zewnątrz. Na rozwój zaś samego rdzenia niebagatelny wpływ ma reurbanizacja, czyli ponowny jego rozwój, będący bezpośrednim lub pośrednim efektem świadome i celowo podejmowanych przez władze miejskie działań na rzecz rozwoju.

Obszary metropolitalne są ważnymi ośrodkami gospodarczymi, naukowymi, kulturalnymi, administracyjnymi i politycznymi. To właśnie w ich obrębie dokonuje się największy rozwój innowacyjności i kreatywności. Widoczne jest to na podstawie takich wskaźników jak wysokość PKB na mieszkańca, liczby rejestrowanych na tych obszarach patentów, czy pracujących w ośrodkach naukowych laureatów najważniejszych konkursów naukowych. Nie jest przesadą więc, że wielu naukowców uznaje, iż XXI wiek będzie należał do metropolii. Pozycja gospodarcza oraz polityczna państwa będzie zatem zależała od tego, na jakim etapie rozwoju będą jego obszary metropolitalne, jaka będzie ich pozycja w priorytetach rozwojowych kraju, a także czy zostaną stworzone efektywne narzędzia zarządzania publicznego.

Działania na rzecz rozwoju funkcji metropolitalnych Wrocławia oraz umacniania jego pozycji w kraju i na arenie międzynarodowej, koncentruje się na tworzeniu warunków do dynamicznego rozwoju poprzez aktywizowanie jego funkcji miejskich i metropolitalnych. Realizacja tego typu zamierzeń polega na podejmowaniu i kontynuowaniu działalności związanej z organizacją dużych przedsięwzięć kulturalnych, sportowych, wystawienniczych i promocyjnych oraz aktywnej współpracy w aspekcie metropolitalnym i europejskim.

Metropolitalny rozwój Wrocławia warunkowany jest współpracą Wrocławia z otoczeniem. Postępuje integracja społeczno-gospodarcza we wrocławskiej aglomeracji, a w myśleniu o przestrzeni coraz bardziej do głosu dochodzi podejście szersze niż tylko do granic administracyjnych Wrocławia. Zagadnienia usług społecznych czy komunikacji analizowane są w ujęciu aglomeracyjnym. Takiego myślenia wymagają od jednostek samorządu lokalnego już nie tylko instytucje zarządzające wdrażaniem projektów dofinansowanych z UE, które w kolejnej perspektywie finansowej (2014-2020) preferują wyraźnie przedsięwzięcia zintegrowane terytorialnie, ale przede wszystkim sama natura problemów dotykających współcześnie metropolie.

Lp	Nazwa zadania
1	Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94 Zakres zadania obejmuje wybudowanie łącznie ok. 7,5 km trasy (wraz z obiektami inżynierskimi), z ciągami pieszo-rowerowymi, oświetleniem i sieciami Miejskiej Teletechnicznej Kanalizacji Kablowej.
2	Przebudowa ulicy Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 Zakres obejmuje przebudowę ul. Buforowej od ul. Bardzkiej do granic miasta wraz z przebudową wiaduktu kolejowego. Budowa nowej jezdni, ścieżki rowerowej i ciągu pieszego na całej długości oraz budowa ronda na skrzyżowaniu z ulicą Terenową.
3	Realizacja projektu <i>Modernizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce-Wrocław Sołtysowice</i> w ramach ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Projekt obejmuje budowę i modernizację infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla pasażerów, związanej z linią kolejową nr 292 na odcinku Wrocław Sołtysowice - Jelcz Miłoszyce, na której planuje się wznowienie pasażerskich przewozów kolejowych. Projekt obejmuje zakres Gminy Wrocław i jest zintegrowany z działaniami na rzecz modernizacji linii kolejowej planowanymi do realizacji przez PKP PLK S.A. oraz zadaniami towarzyszącymi na terenie Gmin Czernica i Jelcz Laskowice. Projekt w zakresie Wrocławia obejmuje budowę i modernizację infrastruktury towarzyszącej na czterech istniejących stacjach i przystankach kolejowych tj. Wrocław Sołtysowice, Kowale, Swojczyce, Wojnów oraz na trzech nowych przystankach: Wrocław Popiele, Wrocław Strachocin oraz Wrocław Łany. Dodatkowo planuje się budowę strategicznego parkingu Park&Ride na granicach Wrocławia. W ramach Projektu planuje się również budowę parkingów rowerowych Bike&Ride. Projekt planowany jest do współfinansowania ze środków ZIT WrOF.

Lp	Nazwa zadania
4	Projekt rozbudowa węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej we Wrocławiu w ramach ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Projekt obejmuje rozbudowę systemu węzłów przesiadkowych i parkingów typu Park&Ride umożliwiających komfortowe przesiadki z transportu indywidualnego na transport zbiorowy: kolejowy i tramwajowy. Węzły przesiadkowe wytypowane do budowy bądź rozbudowy w ramach Projektu zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych oraz pętli i przystanków tramwajowych na terenie Wrocławia. Projekt zakłada realizację w ramach kilku zadań składowych budowę bądź rozbudowę parkingów Park&Ride, Bike&Ride, budowę dróg dojazdowych do parkingów oraz infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla funkcjonowania parkingów. W efekcie w ramach Projektu planuje się utworzenie 8 nowych parkingów Park&Ride, 3 istniejące parkingi zostaną powiększone. Łącznie powstanie ok. 900 miejsc parkingowych. Projekt planowany jest do współfinansowania ze środków ZIT WrOF
5	Organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych imprez sportowych promujących Wrocław W ramach zadania zorganizowane zostaną prestiżowe imprezy sportowe mające na celu przyciągnięcie jak największej liczby widzów.
6	Promocja Wrocławia w kontekście Igrzysk The World Games 2017 Promocja TWG 2017, w tym m.in. produkcja materiałów promocyjnych, reklamowych, prowadzenie działań promocyjnych, promocja TWG 2017 podczas targów i konferencji na arenie krajowej i międzynarodowej oraz prowadzenie kampanii informacyjno-mediowych.
7	Prowadzenie kampanii promocyjnej Wrocław - Twoje Klimaty Celem zadania jest utrwalenie wizerunku miasta przyjaznego mieszkańcom, otwartego dla gości, oferującego wysoką jakość życia oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Organizowanych będzie szereg wydarzeń kulturalnych - wystaw, spektakli, koncertów. Prowadzone będą kampanie w mediach (ogłoszenia w prasie i radiu), internecie oraz wizerunkowe kampanie reklamowe (billboardy, citylighty, prasa, TV itd.).

Lp	Nazwa zadania
8	Prowadzenie kampanii promocyjnej Wrocław - kulinarna stolica Polski
	Promocja Wrocławia jako miasta o wszechstronnej ofercie kulinarnej. Odtwarzanie wrocławskiej kuchni regionalnej; współpraca z restauratorami i hotelarzami – lobbowanie na rzecz wprowadzenia do stałego menu przepisów kuchni regionalnej; Festiwal Kulinaryny Europa na widelcu; promocja kuchni regionalnej na portalu Smaki Wrocławia.
9	Promocja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego
	W ramach promocji turystycznej Wrocławia przewiduje się realizację następujących działań: opracowanie i przygotowanie nowych materiałów promocyjnych przedstawiających Wrocław jako atrakcyjne miejsca dla turystyki kulturowej, uaktualnienie informacji o bazie noclegowej miasta i regionu, udział w targach turystycznych w kraju i za granicą.
10	Budowa osiedla <i>Nowe Żerniki</i>
	<i>Nowe Żerniki</i> o kompleksowo zaprojektowane osiedle, składające się z zabudowy mieszkaniowej i przestrzeni oraz obiektów użyteczności publicznej służących budowaniu więzi społecznych, integracji mieszkańców, rekreacji. Założenia programowe to: zapewnienie usług podstawowych, ekologia, optymalizacja transportu, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ekonomicznemu, troska o bezpieczeństwo. Osiedle wyposażone zostanie w infrastrukturę techniczną (drogi, place, uzbrojenie) oraz obiekty infrastruktury społecznej: dom kultury z centrum aktywności lokalnej, mieszkania z serwisem opiekuńczym dla osób starszych i niepełnosprawnych, żłobek, przedszkole, szkoła, gabinety lekarskie. Planowane są budynki mieszkalne o zróżnicowanym charakterze. Zróżnicowanie umożliwić ma realizację modelowych rozwiązań dla budynków o różnej skali, a także udział różnych inwestorów - deweloperów, spółdzielni, TBS, kooperatyw, inwestorów indywidualnych. Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej - zakres obejmuje: rozbudowę infrastruktury drogowej ul. Grabowa, Bukowa, Białodrzewna
11	Współudział w sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - WrOF
	Konferencje, kontakty, spotkania z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz przedstawicielami samorządów WrOF. Działania w ramach WrOF, które mają doprowadzić do poprawienia jakości planowania przestrzennego na poziomie metropolitalnym.

Lp	Nazwa zadania
12	Zwiększenie atrakcyjności i dostępności zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w związku z organizacją The World Games 2017 Budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury sportowej (bloków sportowych i basenów) w placówkach oświatowych. Promowanie wśród dzieci i młodzieży nieolimpijskich dyscyplin sportu w związku z organizacją <i>The World Games 2017</i>. Organizacja Młodzieżowych Igrzysk Sportowych. Realizacja projektów edukacyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży zajęć rekreacyjno-wychowawczych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez organizację półkolonii i otwartych sal; podnoszenie sprawności fizycznej uczniów poprzez: realizację programu nauki pływania uczniów klas trzecich szkół podstawowych, projektu <i>Mały Mistrz</i> oraz organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych z tyżwiarstwa; promowanie wzorców aktywności fizycznej, kształtowanie postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności - projekt <i>Droga</i>.
13	Poszerzanie oferty aktywnego udziału i współtworzenia wydarzeń kulturalnych w mieście przez uczniów wrocławskich szkół w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Realizacja programu: <i>Młodzi Obywatele Kultury</i>, którego głównym celem jest kształtowanie u dzieci i młodzieży aktywnego i krytycznego uczestnictwa w kulturze poprzez organizację i prezentację różnorodnych działań prowadzonych w ramach edukacji artystycznej. Inicjatywa obejmuje wszystkie poziomy edukacyjne, zakłada również doskonalenie nauczycieli. Ważnym elementem programu jest współpraca z miejskimi instytucjami kultury. Edukacja Filmowa - prowadzenie długofalowych projektów mających na celu świadome, aktywne i krytyczne obcowanie ze sztuką filmową. Kształtowanie postaw warunkujących odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Projekty: <i>Filmoteka szkolna</i>, <i>Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej</i>, <i>Fakultet Filmowy</i>. <i>Wrocław stolicą czytania</i> - tworzenie bajecznych ławeczek - projekt edukacyjno-kulturalny skierowany do wszystkich placówek edukacyjnych, realizowany w ramach akcji Cały Wrocław czyta promuje ideę bookcrossingu - bezpłatnej wymiany książek; zagospodarowanie istniejących oraz stworzenie nowych „bajecznych ławeczek”, które służą akcjom czytelniczym i działaniom artystycznym. Celem projektu jest rozwijanie i propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei czytania. Projekt filozoficzny <i>Jestem z Wrocławia więc myślę</i> - warsztaty prowadzone na wszystkich poziomach edukacyjnych. Projekt ma na celu zainteresowanie filozofią, dotyczy rozwoju kompetencji poznawczych i komunikacyjnych uczniów, czyli kształcenia umiejętności stawiania pytań problemowych, argumentacji, uzasadniania i wyciągania wniosków, rozpoznawania konsekwencji praktycznych, myślenia holistycznego.

Lp	Nazwa zadania
14	Organizacja <i>The World Games 2017</i> (Igrzyska Sportów Nieolimpijskich)
	Umowa z The International World Games Association (IWGA) na organizację The World Games 2017 (Igrzyska Sportów Nieolimpijskich), promocja i rozpowszechnianie dyscyplin objętych w programie igrzysk oraz wsparcie przygotowania igrzysk i wydarzeń z nimi związanych.
15	Realizacja projektów kulturalnych o najwyższym znaczeniu i randze
	Organizacja m.in.: Przeglądu Piosenki Aktorskiej, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty, Międzynarodowego Festiwalu Wroclavia Cantans, Brave Festival Przeciw Wypędzeniom z Kultury, <i>Thanks Jimi Festival</i> Gitarowy Rekord Guinnessa.
16	Realizacja programu przyznawania nagród Wrocławia w dziedzinie kultury
	W ramach programu przyznawana jest Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus, Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius, Nagroda Prezydenta Wrocławia, Dobre Strony.
17	Organizacja uroczystości wręczenia nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego
	Nagroda została ustanowiona 4 czerwca 2004 r. przez Jana Nowaka- Jeziorańskiego, Miasto Wrocław, Uniwersytet Wrocławski, Zakład Narodowy Ossolińskich i Kolegium Europy Wschodniej. Intencją twórców było uhonorowanie nią osób, które miały znaczący udział w obaleniu komunizmu, w odzyskaniu przez Polskę niepodległości oraz istotny wkład w budowę i kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, zarówno w Polsce jak i Europie Środkowej i Wschodniej. Ranga nagradzanych osób i instytucji sprawia, że corocznie z okazji wręczenia nagrody odwiedzają Wrocław znamienici goście z kraju i z zagranicy.
18	Wsparcie finansowe inicjatyw kreujących Wrocław jako nowoczesny ośrodek życia muzycznego, teatralnego, plastycznego
	Współpraca z artystami i środowiskami artystycznymi, organizacjami pozarządowymi w tym organizacja otwartych konkursów na realizację projektów kulturalnych.

Priorytet II. Gospodarka innowacyjna i rozwój

Pojęcie innowacji pochodzi od łacińskiego słowa „innovare” czyli "tworzenie czegoś nowego". Stąd najczęstsza definicja innowacji podkreśla, iż innowacja jest procesem polegającym na przekształceniu istniejących możliwości w nowe idee i wprowadzenie ich do praktycznego zastosowania.

Podnoszenie poziomu innowacyjności gospodarki jest kluczowym celem polityki rozwojowej naszego kraju oraz całej Unii Europejskiej. Jednym z trzech priorytetów unijnej strategii do 2020 roku jest tzw. wzrost inteligentny oznaczający rozwój gospodarki opartej na wiedzy, czyli takiej, która nie kopiuje nowoczesnych technologii, lecz je kreuje.

Innowacyjność stała się obecnie kluczem do budowy potęgi metropolitalnej. Metropolie od zawsze były miejscem narodzin innowacji i stanowiły chłonny rynek zbytu produktów innowacyjnych. Dysponowały one potencjałem innowacyjnym kreującym cywilizacje w aspekcie nie tylko politycznym i kulturalnym, ale także ekonomicznym, technicznym i społecznym. Wyjątkowość i specyfika miejsca sprawiły, że osiedlała się tutaj znaczna liczba ludności o różnym potencjale kreatywnym, przekładanym następnie na jakość usług, instytucji i wyposażenia techniczne metropolii, odróżniając ją od pozostałych ośrodków życia społecznego i ekonomicznego.

O pojęciu innowacji mówi się coraz częściej w kontekście polskich przedsiębiorstw, jak i gospodarki kraju. Spoty reklamowe w radio, telewizji, prasie i Internecie nakłaniają przedsiębiorców do korzystania z funduszy europejskich, mając na względzie podniesienie ich konkurencyjności poprzez inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia. Poziom wsparcia projektów, mających charakter innowacyjny, jest zachęcający, a jego zakres szeroki.

Przed polskimi miastami w najbliższych dekadach stoi podwójnie trudne wyzwanie - będą musiały przystosowywać się do zmian, jakie czekają miasta w całej Europie, startując z pozycji dużo słabszej niż miasta bardziej rozwiniętych krajów Unii Europejskiej, przede wszystkim ze względu na zaniedbania infrastrukturalne. Aby wyzwaniom tym sprostać, potrzebne będą nie tylko pieniądze, ale również - a może przede wszystkim - otwartość na innowacje. Szczególnie w kilku kluczowych dziedzinach.

Można powiedzieć, że z wielu względów jest teraz świetny czas na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań miejskich. Po pierwsze dlatego, że może to być łatwiejsze w sytuacji, gdy rośnie nacisk kładziony w Unii Europejskiej na innowacje, szczególnie natury energetycznej. Po drugie w wielu wypadkach, przede wszystkim w dziedzinie inwestycji w ochronę środowiska, to konieczność dostosowania się do zaostrzanych przepisów będzie wymuszać innowacyjność. Wreszcie - polskie miasta i gminy chyba faktycznie dojrzały też do tego, by podjąć się wdrażania innowacji wykorzystujących nowoczesne technologie - po to by usprawniać działanie urzędów, sprawiać by były one bardziej przyjazne. Coraz częściej tego oczekują ich mieszkańcy.

Lp.	Nazwa zadania
19	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji we Wrocławiu - Etap III A Projekt jest kontynuacją działań Miasta zrealizowanych w ramach projektów Zintegrowany System Transportu Szynowego Etap I i II. Obejmuje budowę nowego korytarza tramwajowego stanowiącego alternatywę dla ciągu ul. Legnickiej tj. trasę tramwajową w ul. Popowickiej, Starogroblowej i Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły) wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą i stacją prostownikową, przebudowę wiaduktu kolejowego nad ul. Długą oraz budowę zintegrowanego węzła przesiadkowego kolejowo-tramwajowego przy stacji Wrocław Popowice, w formie zespołów przystanków tramwajowych i autobusowych zlokalizowanych w obszarze pod przebudowanym wiaduktem kolejowym. Ponadto w ramach Projektu planuje się przebudowę odcinka ul. Hubskiej (od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej) polegająca na wybudowaniu torowiska tramwajowego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Planowane jest współfinansowanie Projektu ze środków UE w ramach POIiŚ na lata 2014-2020.
20	Program rozwoju terenów pod aktywność gospodarczą Zakres obejmuje budowę Osi Inkubacji od Prologis do ul. Rakietowej.
21	Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia Uruchomienie nowego wydzielonego korytarza tramwajowo-autobusowego, z którego będą mogły korzystać zarówno nowe linie tramwajowe, jak i obecne linie autobusowe obsługujące Nowy Dwór i okoliczne osiedla. W ramach inwestycji planowana jest budowa pętli tramwajowej przy ulicy Rogowskiej, budowa wiaduktu przeznaczonego wyłącznie dla komunikacji zbiorowej, przebudowa pl. Orłąt Lwowskich. Planowane jest współfinansowanie Projektu ze środków UE.

Lp.	Nazwa zadania
22	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza wrocławskiego Nadodrza Projekt wspomagający działania rewitalizacyjne na terenie Obszaru Wspracia. Projekt rewitalizacji dawnych traktów handlowych składa się z szeregu zintegrowanych działań takich jak: systematyczne przygotowywanie oferty lokalowej dla artystów, rzemieślników i handlowców, remonty miejskich lokali użytkowych, wspieranie rozwoju działań twórczych i tradycyjnej działalności usługowej poprzez warsztaty edukacyjne, spotkania aktywizujące współpracę mieszkańców ze sferą biznesu, kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży. W ramach projektu prowadzony jest program dla przedsiębiorców <i>Witryny Nadodrza - okna na świat</i> oraz <i>Warsztaty Mistrzów</i>, mające na celu podniesienie wartości estetycznej przestrzeni publicznych w ciągach ulic handlowych. Dzięki realizacji projektu dzielnica zyskuje charakter rzemieślniczo-artystyczny.
23	Działalność Centrum Rozwoju Zawodowego Zmodernizowany, w ramach dofinansowania z UE, kompleks budynków przemysłowych Centrum Rozwoju Zawodowego służy rozwojowi nowoczesnego rzemiosła. Ośrodek wzmacnia i promuje przedsiębiorczość oraz aktywność społeczną. Jest przestrzenią o niepowtarzalnym klimacie do realizacji niekomercyjnych projektów o charakterze warsztatowym i szkoleniowym (w tym szkolenia wysoko specjalistyczne). Centrum służy także wymianie idei i spotkaniom z uznanymi ekspertami w dziedzinie rzemiosła artystycznego, mody, sztuki, wzornictwa przemysłowego.
24	Realizacja pilotażowego programu <i>Polski Czempion</i> i klastr branż kreatywnych <i>Creativro</i> Program wspierania polskiego biznesu mający na celu wykreowanie wśród polskich przedsiębiorstw globalnych graczy z centralami swoich koncernów znajdującymi się we Wrocławiu. Ekspansja rodzimych firm zwiększy stabilność gospodarki i jej potencjał innowacyjny. Celem programu jest posiadanie we Wrocławiu kilku central firm o zasięgu globalnym. Partnerem programu jest Ministerstwo Gospodarki, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Działania w ramach klastra <i>Creativro</i> mają wzmocnić wizerunek wrocławskich branż kreatywnych, a zwłaszcza firm z sektora multimedialnego, na rynku europejskim i światowym. Jednocześnie celem działań <i>Creativro</i> jest przyciągnięcie funduszy Venture Capital na realizację innowacyjnych projektów.

Lp.	Nazwa zadania
25	Zmiana wizerunku Centrum Staromiejskiego Celem projektu jest przywrócenie ulicy Świdnickiej oraz pozostałym ulicom i placom centrum staromiejskiego charakteru reprezentacyjnego salonu Wrocławia poprzez ściągnięcie do tej przestrzeni nowych jakościowo najemców, stworzenie ciekawej, nowoczesnej oferty skierowanej do mieszkańców i turystów oraz zainteresowanie ich powrotem do centrum i pozostaniem w nim. Celowi temu służą m.in. organizowanie przetargów ofertowych na najem lokali komunalnych, organizacja eventów i wydarzeń, współpraca i wymiana doświadczeń z berlińskim Stowarzyszeniem DIE Mitte, realizacja projektu Boostino w ramach sieci URBACT, poprawa jakości przestrzeni publicznych - nadanie spójnego charakteru ul. Świdnickiej, warsztaty dotyczące kreowania witryn i szyldów.
26	Promocja Wrocławia jako prężnego ośrodka uniwersyteckiego Budowanie wizerunku Wrocławia jako prężnego ośrodka uniwersyteckiego, doskonałego miejsca do studiowania i przyjemnego spędzania czasu wolnego; zwiększenie liczby studentów we Wrocławiu; nawiązanie ścisłej współpracy z uczelniami i wypracowanie wspólnej strategii promocji; wspieranie uczelni w realizacji programu <i>Study in Wrocław</i> (produkcja materiałów na targi edukacyjne - broszury, płyty itp.)
27	Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia - etap II Rozwój narzędzi informatycznych skoordynowanego zarządzania. System ma pozyskiwać, przetwarzać i prezentować dane, dotyczące informacji przestrzennej oraz towarzyszących im informacjom opisowym o obiektach miasta. Wdrażane są rozwiązania dla integracji miejskiego systemu informacji przestrzennej z innymi systemami informatycznymi gminy. Rozszerzany jest zakres danych przestrzennych współużytkowanych przez jednostki organizacyjne gminy oraz udostępnianych publicznie.
28	Realizacja programu e-administracja Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej poprzez wprowadzenie narzędzi informatycznych do elektronicznej rekrutacji, oceny pracowniczej oraz służby przygotowawczej.

Lp.	Nazwa zadania
29	Podwyższenie poziomu ładu przestrzennego Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowanie analiz urbanistycznych.
30	Opracowania architektoniczne związane z inwestycjami realizowanymi przez Gminę Wrocław Zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie inwestycji drogowych (placów, skwerów).
31	Tworzenie warunków dla rozwoju trzeciej misji szkolnictwa wyższego we Wrocławiu, polegającej na współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Tworzenie warunków dla zaangażowania społeczno-gospodarczego wrocławskich uczelni poprzez projekty, programy i działania: Miejski program wsparcia partnerstwa szkolnictwa wyższego i nauki oraz sektora aktywności gospodarczej <i>Mozart</i>; <i>Akademia Młodych Uczonych i Artystów</i>; program <i>Visiting Professors</i>; konkurs <i>Wrocławska Magnolia</i>; Studencki program stypendialny; program Konferencje wrocławskie, nagroda naukowa, program wsparcia mieszkaniowego dla młodych pracowników nauki.
32	Dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy dla Aglomeracji Wrocławskiej w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych we wrocławskiej edukacji poprzez: 1. promocję szkolnictwa zawodowego - wzbogacanie oferty kształcenia zawodowego na poziomie zawodów robotniczych i technicznych - dostosowanie do potrzeb rynku pracy; zwiększenie procentowe szkół zawodowych w strukturze kształcenia ponadgimnazjalnego; 2. upowszechnienie kształcenia zawodowego w formach pozaszkolnych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych; 3. podnoszenie prestiżu i jakości szkolnictwa zawodowego poprzez stworzenie systemu promocji kształcenia w zawodzie; 4. tworzenie klas dedykowanych i patronackich w szkołach zawodowych w oparciu o współpracę z pracodawcami i wyższymi uczelniami; 5. edukacja trafnego wyboru miejsca pracy - systemowe doradztwo zawodowe na każdym etapie edukacyjnym; 6. doposażenie pracowni zawodowych; 7. podniesienie jakości kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia praktycznego - kształcenie dualne na poziomie wszystkich typów szkoły zawodowej; 8. modernizacja kształcenia zawodowego wynikająca z ukierunkowania szkół na zawody przyszłości (specjalizacja szkół w obrębie zawodów poprzez innowacje).

Lp.	Nazwa zadania
33	Podniesienie efektywności kształcenia w zakresie przedmiotów ścisłych i języków obcych w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej
	Podniesienie jakości i innowacyjności kształcenia poprzez realizację: 1.interaktywnych pokazów naukowych w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauk, 2. projektów wspierających rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów w zakresie przedmiotów ścisłych, języków obcych, kreatywności i myślenia strategicznego, poprzez ofertę atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, 3. wymian międzynarodowych m.in. w ramach programu <i>Erasmus+</i> , szkół partnerskich oraz Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży; 4. zajęć pozalekcyjnych z robotyki i programowania 5. poszerzanie oferty kształcenia języków obcych; współpracę szkół ze Stowarzyszeniem AISEC.
34	Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy
	Dostosowanie kształcenia i kwalifikacji uczniów szkół zawodowych do wymagań konkurencyjnego rynku pracy w wymiarze krajowym i europejskim poprzez opracowanie i wdrożenie efektywnych systemów kształcenia młodzieży i doskonalenia nauczycieli szkół zawodowych, a także analizy potrzeb rynku pracy i ich korelacji z systemem kształcenia. Wspieranie współpracy szkolnictwa wyższego z przedsiębiorcami i samorządem poprzez inicjatywy zwiększające kompetencje zawodowe absolwentów oraz wspieranie wybitnych talentów akademickich.
35	Realizacja programu <i>Edukacja Przedsiębiorczości</i>
	Celem jest tworzenie we Wrocławiu większej ilości mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy. W ramach zadania realizowane są projekty kierowane do uczniów na wszystkich etapach edukacji, które stanowią wsparcie systemu edukacji pod kątem wdrożenia innowacyjnych narzędzi podnoszenia kompetencji.
36	Podnoszenie efektywności i jakości zarządzania placówkami oświatowymi w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej
	Zwiększanie dostępności usług elektronicznych dla uczniów i ich rodziców - platforma edukacyjna, portal oświatowy pełniący rolę informacyjną, komunikacyjną i integracyjną, dziennik elektroniczny, zintegrowany wrocławski system biblioteczny.

Priorytet III. Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców

W Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na 2017 rok zadania dotyczące poprawy jakości życia skupiają ponad 67% wszystkich przedsięwzięć realizowanych przez władze Miasta. Jest to proporcja, która od lat w polityce miasta utrzymuje się na podobnym poziomie.

Osiągnięcie celów związanych z dobrą jakością życia mieszkańców będzie realizowane przede wszystkim poprzez działania zmierzające do poprawy sprawności systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej, przez stałe podnoszenie standardów edukacyjnych, polepszenie warunków zamieszkiwania oraz stworzenie bogatej oferty kultury czasu wolnego.

Przy zmniejszającej się liczbie dużych inwestycji infrastrukturalnych, które miały na celu skok jakościowy w zakresie systemu komunikacyjnego oraz przygotowania do EURO 2012, obecnie akcenty polityki miejskiej przesuwają się w kierunku projektów „miękkich”, nie tak kapitałochłonnych ale bliższych zaspokajaniu bezpośrednich potrzeb mieszkańców.

W ramach tych zagadnień realizowane będą m.in. programy ukierunkowane na promowanie zdrowego stylu życia oraz wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych. Planuje się kontynuację procesu rewitalizacji Wrocławia (m.in. Przedmieścia Odrzańskiego i Oławskiego, terenów WUWA), prace przy zagospodarowaniu wnętrz międzyblokowych, rozbudowę miejskiego systemu ścieżek rowerowych, zagospodarowania, ochrony i kształtowania terenów zielonych, współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Bezpośredni wpływ na wybór konkretnych projektów do realizacji będą mieli mieszkańcy dzięki Wrocławskiemu Budżetowi Obywatelskiemu.

Realizowane będą także programy pomocy dla rodzin wielodzietnych, m.in. w organizacji czasu wolnego dzieci czy innych działań wspomagających Rodziny Plus.

Rozwijana będzie oferta działań informacyjno-edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Nowe substancje psychoaktywne (tzw. „dopalacze”) powodują duże szkody zdrowotne i społeczne, a ich używanie może spowodować uzależnienie. W dokumencie uwzględniono zadania, które przewidują działania związane z realizacją programów profilaktyki uzależnień, działalnością informacyjno-edukacyjną oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom nie tylko od alkoholu i narkotyków ale także od innych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”).

Dbłość o środowisko wyraża się m.in. poprzez możliwość uzyskania przez wrocławian dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na likwidację uciążliwych pieców i kotłowni opalanych węglem, realizację Powiatowego Programu Zwiększenia Lesistości Wrocławia, opracowanie i realizację planów nasadzeń zieleni (w tym. w dolinie Widawy), budowę bazy terenów do nasadzeń zieleni, rozbudowę bazy danych o zieleni w mieście w ramach SIP, program rewitalizacji bulwarów, wysp odrzańskich i zieleni miejskiej, rewaloryzację parków i skwerów.

Lp.	Nazwa zadania
37	Przebudowa ulicy Wojanowskiej Zakres obejmuje realizację ul. Wojanowskiej dla obsługi wielorodzinnej zabudowy TBS oraz drogi w ciągu al. Stabłowickiej (ul. Fieldorfa) do połączenia ze zrealizowaną inwestycją drogową do Nowego Szpitala Wojewódzkiego we Wrocławiu
38	Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic Parafialnej i Pawiej Zakres obejmuje: przebudowę ulicy Parafialnej od ul. Grota Roweckiego do ul. Strachowskiego wraz z budową ścieżki rowerowej i chodnikiem, a także przebudowa ul. Pawiej od ul. Asfaltowej do ul. Przystankowej.
39	Realizacja programu inicjatyw lokalnych Zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowej budowy, bądź przebudowy dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą i oświetleniem.
40	Realizacja programu poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej W ramach zadania realizowane są naprawy i remonty średnie, szybkie wymiany nawierzchni ulic oraz poprawa stanu technicznego dróg gruntowych a także modernizacja obiektów inżynierskich, torowiska na terenie miasta.
41	Realizacja Programu Ruchu Pieszego W ramach zadania realizowane są budowy i przebudowy chodników na terenie miasta.
42	Wzrost konkurencyjności handlu w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne Prowadzenie na terenie centrum staromiejskiego, w oparciu o udostępnioną przez Miasto infrastrukturę, cyklicznych jarmarków oferujących mieszkańcom i turystom produkty świeże, sezonowe i ze znanego źródła oraz produkty regionalne i oryginalne pamiątki.

Lp.	Nazwa zadania
43	Realizacja projektu Produkty edukacyjne odpowiadające na zapotrzebowanie rynku pracy Celem projektu jest dostosowywanie wykształcenia uczniów, absolwentów uczelni i osób bezrobotnych (będących absolwentami wrocławskich uczelni) do aktualnych potrzeb rynku pracy, komunikowanych przez przedsiębiorców aglomeracji wrocławskiej. Wśród zadań przewidziana jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń, praktyk zawodowych i innych działań pozwalających wymienionym grupom osób na dostosowanie ich wiedzy do wymagań rynku. Przykładowy projekt: My Future in Technology (realizowany wspólnie z DEUi wrocławskimi firmami IT).
44	Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych Zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowych lub realizacji robót w zakresie budowy, przebudowy oświetlenia ulic.
45	Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta Systemu monitorowania wizyjnego CCTV miasta Wrocławia ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, przeciwdziałanie wykroczeniom przeciwko porządkowi publicznemu, takim jak niszczenie mienia, akty wandalizmu i chuligaństwa, zakłócanie porządku, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych. Zadanie będzie realizowane kolejno w poszczególnych rejonach i dzielnicach Wrocławia.
46	Wdrożenie Generatora ofert dla NGO Wdrożenie oprogramowania specjalistycznego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach sprawnej i efektywnej realizacji zadań publicznych. Zastosowane narzędzie informatyczne ma służyć organizacjom pozarządowym m.in. w prawidłowym przeprowadzeniu procedury otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, a także ich rozliczeniu. Oprogramowanie umożliwi również jednostkom UM prowadzenie bazy zawierającej informacje o organizacjach pozarządowych i ogłaszanych otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych. Realizacja zadania umożliwi utworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi i Gminą Wrocław.

Lp.	Nazwa zadania
47	Realizacja projektu <i>Nowy obiekt - nowa jakość</i> Podniesienie jakości wykonywanych zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym poprzez wykonanie prac adaptacyjnych i remontowych, przystosowujących przede wszystkim lokale użytkowe będące w zasobach Gminy Wrocław, w których organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne do obowiązujących przepisów.
48	Uruchomienie informatycznej platformy usług elektronicznych dla Klienta Miasta Uruchomienie m.in. systemów informatycznych obsługujących mobilną kartę miejską, wspierających procesy windykacyjne, platformy informacyjno-płatnicze.
49	Realizacja projektu Wrocławski Budżet Obywatelski 2016 Organizowanie naboru i weryfikacji wniosków do WBO. Realizacja zadań o charakterze infrastrukturalnym wybranych w trybie konsultacji społecznych przez mieszkańców Wrocławia. Ewaluacja projektu i wypracowanie zasad na rok kolejny.
50	Realizacja programu <i>Wrocław Rozmawia - koalicja na rzecz konsultacji społecznych we Wrocławiu</i> Głównym założeniem projektu, prowadzonego w ramach finansowania przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, jest opracowanie modelu partycypacji obywatelskiej oraz konsultacji społecznych we Wrocławiu. Projekt prowadzi Fundacja Dom Pokoju, Gmina Wrocław jest jego partnerem.
51	Doskonalenie i rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zadania w ramach Systemu: szkolenia dla audytorów wewnętrznych oraz pracowników Urzędu w celu podnoszenia kompetencji i świadomości w zakresie Systemów, badanie satysfakcji Klienta zewnętrznego i wewnętrznego, realizacja audytów wewnętrznych, audyty nadzoru Systemu.

Lp.	Nazwa zadania
52	Prowadzenie kampanii <i>Studiuj, Żyj i Pracuj we Wrocławiu</i> Celem projektu jest promocja Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania, zamieszkania i pracy dla utalentowanych osób i specjalistów z Polski i zagranicy, którzy mogą przenieść się do Wrocławia, skorzystać z szerokiej oferty studiów na uczelniach oraz znaleźć zatrudnienie w firmach usługowych lub produkcyjnych. W ramach kampanii będą realizowane projekty promocyjne skierowane do wybranych grup docelowych (m.in. projekty <i>Teraz Wrocław</i>, <i>Akademicki Wrocław</i>, kampania <i>WRO DAY</i> podczas targów pracy w innych miastach Polski). Szczególny nacisk kładziony będzie na kampanie skierowane do osób z mniejszych ośrodków akademickich kraju (100-300 tys. mieszkańców) oraz krajów Europy Środkowo-Wschodniej.
53	Konstruowanie polityki przestrzennej na obszarze Wrocławia Kontynuacja prac przy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia przy rozszerzonej procedurze partycypacji społecznej.
54	Realizacja konkursu <i>Piękny Wrocław</i> Przygotowanie i przeprowadzenie konkursu na najlepszą realizację architektoniczną. Konkurs organizowany wspólnie przez Prezydenta Wrocławia i Towarzystwo Miłośników Wrocławia.

Lp.	Nazwa zadania
55	Realizacja Programu Rewitalizacja miasta Wrocławia 1. Program obejmuje wielodyscyplinarne działania zmierzające do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów Wrocławia. Efektem jego realizacji będzie poprawa uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych, wzrost aktywności mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych, ożywienie gospodarcze i poprawa środowiska. Działania programu w bezpośredni sposób przełożą się na jakość życia mieszkańców. Zakres programu to: kontynuacja działań z zakresu remontów kamienic, adaptacji budynków oficynowych oraz zagospodarowania wnętrz podwórzowych na Przedmieściu Odrzańskim; Realizacja <i>Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego</i>, którego priorytetowymi polami interwencji będą m.in. zagospodarowanie wnętrz kwartałowych poprzez stworzenie sieci połączeń międzykwałowych, adaptacja pustostanów do nowych funkcji, remonty obiektów oraz zagospodarowanie nabrzeży rzeki Oławy jako terenów rekreacyjnych dla mieszkańców Wrocławia. Program obejmuje również działania takie jak: modernizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej z lat 60 XX w. przy placu Nowy Targ, zagospodarowanie i adaptacja zespołu zabudowy przy ul. Ruskiej 46abc w celu stworzenia miejsca wydarzeń artystyczno-kulturalnych oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych historycznego osiedla WUWA we Wrocławiu. 2. Modernizacja kolejnych budynków. W ramach programu realizuje się następujące remonty: więźby dachowej wraz z pokryciem dachu, elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej, wymianę stropów, remont piwnic z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej ścian, instalacji sanitarnych i elektrycznych, klatki schodowej wraz z wymianą i ujednoliceniem drzwi zewnętrznych, zmianę systemu ogrzewania z piecowego na sieciowe (tam gdzie pozwalają na to warunki techniczne) oraz likwidację istniejących, wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi i (w miarę możliwości technicznych) wykonanie ich, w obrębie lokali mieszkalnych.
56	Realizacja programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego Roboty budowlane w budynkach komunalnych polegające na remoncie dachu, elewacji, balkonów, klatki schodowej, remoncie lub wymianie instalacji sanitarnych, elektrycznych itp. Modernizacja mieszkań - zmiana struktury i sposobu użytkowania. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na cele mieszkalne - budynek przy ul. Mieleckiej 31.
57	Realizacja programu zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw Kompleksowe zagospodarowanie wnętrz podwórzowych: niwelacja terenu i odwodnienie, oświetlenie, układ komunikacyjny, organizacja miejsc postojowych, organizacja miejsc składowania odpadów, wybudowanie placów zabaw i terenów rekreacyjnych, zagospodarowanie terenów zielonych oraz pielęgnacja zieleni.

Lp.	Nazwa zadania
58	Wsparcie prac konserwatorskich obiektów zabytkowych Rewitalizacja obiektów zabytkowych we Wrocławiu. Zadanie polegające na dofinansowaniu restauracji i konserwacji obiektów objętych ochroną konserwatorską dotyczy następujących grupy zabytków: obiekty do których tytuł prawny posiadają organizacje pozarządowe, obiekty w zabudowie pierzejowej, należące do wspólnot mieszkaniowych oraz obiekty z dawnej wystawy WUWA. W ramach zadania zlecane jest także przygotowanie dokumentacji umożliwiającej obejmowanie obiektów i obszarów ochroną konserwatorską (kilkadziesiąt umów i zamówień na opinie, ekspertyzy, karty ewidencyjne, wypisy wyrysów z ewidencji gruntów itp.).
59	Działania w zakresie programu rozwoju terenów pod mieszkalnictwo W ramach zadania założono współpracę z deweloperami przy realizacji zadań infrastrukturalnych służących obsłudze terenów mieszkaniowych.
60	Dbłość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych Kształtowanie przestrzeni publicznej skutkujące podniesieniem standardu i estetyki. Wybór miejsc, przygotowanie propozycji zagospodarowania, wzbogacenia o formy przestrzenne i elementy małej architektury poprzez konkursy, zlecenia opracowania koncepcji, negocjacje w celu pozyskania dzieł artystów.
61	Zagospodarowanie terenów przeznaczonych pod zielen Procedowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Wzgórza Gajowego.
62	Zwiększenie oferty wychowania przedszkolnego i szkolnego dla mieszkańców Wrocławia w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Zwiększenie ilości miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych.

Lp.	Nazwa zadania
63	Wrocławska Strategia Edukacyjna - budowa standardów edukacyjnych Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkolnych i szkolnych. Podnoszenie jakości kształcenia na wszystkich poziomach i płaszczyznach procesu edukacji poprzez: <i>Lekcje twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów w praktyce</i> - innowacyjny projekt obejmujący doskonalenie nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych oraz rozwijanie twórczego potencjału i zdolności uczniów w procesie dydaktycznym i w zajęciach pozalekcyjnych; organizację Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination - Oczyma Wyobraźni - projektu realizowanego w ramach programu Młodzi Obywatele Świata; realizację projektu <i>Edukacja Przedsiębiorczości</i>; promocję zdrowego żywienia; realizację innowacyjnych projektów i wykorzystanie przestrzeni edukacyjnej miasta - rozszerzanie projektu <i>Szkoła w Mieście</i>; realizację innowacji pedagogicznej <i>Tutor we wrocławskich szkołach</i> - programu edukacyjnego, który ma na celu pomoc uczniom w odkryciu i określeniu własnych możliwości w zakresie uzdolnień, potencjału, uwarunkowań psychofizycznych i społecznych przy użyciu metody tutoringu - indywidualnej pracy z uczniem opierającej się na regule mistrz-uczeń.
64	Promocja aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez zwiększenie dostępności do zajęć pozalekcyjnych Promocja aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez inicjowanie, wspieranie i nadzór działań organizacji pozarządowych adresowanych do dzieci i młodzieży w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy, umiejętności i aspiracji edukacyjnych, popularyzacji osiągnięć nauki i kultury, wyrównywania szans edukacyjnych, rozwijania aktywności społecznej - kontynuacja polityki grantowej.
65	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Wrocławia w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Koordinacja, wspieranie finansowe i merytoryczne działań proekologicznych (konkursy, akcje, szkolenia, wyjazdy, zazielenianie itp.) m.in. w placówkach oświatowych, domach kultury. Inicjowanie, wspieranie i nadzór nad nowymi projektami z edukacji ekologicznej dla dzieci, młodzieży i/lub dorosłych, realizowanymi również przez organizacje pozarządowe. Realizacja projektu <i>Wrocławskie dzieci uczą segregować śmieci</i> oraz kampanii <i>Nasz Czysty Wrocław</i>.

Lp.	Nazwa zadania
66	Rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty wychowawczej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych, wyrównywanie szans edukacyjnych w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Rozszerzenie systemu wsparcia dla dzieci/uczniów niepełnosprawnych w ramach kształcenia integracyjnego, specjalnego i edukacji włączającej. Realizacja projektów edukacyjnych, w tym m.in.: kontynuowanie programu <i>nauczania kierowanego</i> dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową (dziecięcym porażeniem mózgowym), kontynuowanie programu pilotażowego dla dzieci z Zespołem Downa (tworzenie oddziałów integracyjnych z jednorodnym rodzajem niepełnosprawności), rozszerzenie oferty kształcenia dla dzieci z autyzmem w oddziałach ogólnodostępnych, wyrównywanie szans edukacyjnych, rozszerzenie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci/uczniów.
67	Zwiększenie szans edukacyjnych poprzez system stypendiów naukowych w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej Wspieranie i rozwijanie kompetencji kluczowych uzdolnionych uczniów wrocławskich szkół poprzez realizację Uczniowskiego Programu Stypendialnego; uzdolnionych studentów wrocławskich uczelni wyższych poprzez realizację Studenckiego Programu Stypendialnego.
68	Kształtowanie postaw obywatelskich dzieci i młodzieży w ramach Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej. Realizacja projektów edukacyjnych na wszystkich poziomach edukacyjnych: Edukacja w Miejscach Pamięci - przeciwdziałanie postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym, kształtowanie postaw tolerancji i szacunku dla innych nacji, przekonań, kultur i religii, budzenie dumy z własnej historii i dziedzictwa narodowego; Konkurs na Najlepszego Samorząd Uczniowski organizowany we współpracy z Parlamentem Młodzieży - wspieranie idei samorządności, promowanie inicjatyw obywatelskich; Ogólnopolski Samorządowy Konkurs Nastolatków <i>Ośmiu Wspaniałych</i> - upowszechnienie wśród młodzieży idei wolontariatu, promowanie pozytywnych zachowań, przeciwdziałanie przemocy i agresji; edukacja wielokulturowa, promowanie otwartości i tolerancji wobec odmienności kulturowych - projekt Ambasadorzy Dialogu prowadzony w ramach programu Młodzi Obywatele Świata; rządowy Program Integracji Społecznej Romów w Polsce.
69	Rozwijanie programów zdrowotnych w zakresie poprawy jakości opieki nad kobietą, matką i dzieckiem Rozwijanie i kontynuowanie działań zwiększających jakość opieki nad kobietą, matką i dzieckiem. Prowadzone i rozwijane będą działania wspierające rodziców w przygotowaniu do macierzyństwa i ojcostwa, systematycznej kontroli w okresie ciąży, porodu oraz opieki nad dzieckiem.

Lp.	Nazwa zadania
70	Zwiększenie dostępności oraz doskonalenie jakości usług opiekuńczych nad dzieckiem w wieku do lat 3 Utrzymanie ilości miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3 na poziomie wskaźnika objęcia opieką dzieci do lat 3 tj. dla Wrocławia 26%, między innymi poprzez wspieranie alternatywnych form opieki, takich jak niepubliczne żłobki i kluby dziecięce oraz opiekun dziecięcy.
71	Realizacja programów dla dzieci i młodzieży dotyczących promocji zdrowia i polityki zdrowotnej, ukierunkowanych na promowanie zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia oraz wczesne wykrywanie występujących wad (w tym wzroku, słuchu, postawy), schorzeń, niedowagi, nadwagi, otyłości i innych Programy realizowane są przede wszystkim w środowisku opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży. W większości mają charakter badań przesiewowych, ukierunkowanych na wczesne wykrywanie i korygowanie wad (m.in wzroku, słuchu, postawy) oraz schorzeń (np. choroby próchnicowej, otyłości, alergii). Równocześnie prowadzone są działania edukacyjne dla rodziców, uczniów i nauczycieli oraz profilaktyczne przeciwdziałające zaburzeniom zdrowotnym i chorobom.
72	Realizacja programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV u dziewcząt w wieku 13 lat Od kilku lat w profilaktyce raka szyjki macicy stosowane są również szczepienia ochronne przeciwko wirusowi HPV. Zgodnie z opinią specjalistów szczepienia powinny być wykonywane u dziewcząt przed rozpoczęciem inicjacji seksualnej. Corocznie szczepieniami objętych jest ok. 2500 uczennic klas I wrocławskich gimnazjów.
73	Rozwijanie partnerstwa w zakresie zdrowia publicznego oraz promowanie dobrych praktyk Kontynuowane będą działania w zakresie budowania partnerstwa na rzecz zdrowia publicznego, ukierunkowane na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych. Rozwój partnerstwa pozwoli na opracowanie optymalnych strategii, promowanie najlepszych praktyk w zakresie zdrowia publicznego oraz poszukiwanie nowych rozwiązań podnoszących jakość opieki zdrowotnej.

Lp.	Nazwa zadania
74	Realizacja programów ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych Wraz ze wzrostem poziomu życia i tempem rozwoju gospodarczego obserwuje się wzrost wskaźnika wczesnej zachorowalności i umieralności na choroby zaliczane do grupy tzw. chorób cywilizacyjnych. Wiele tych chorób jest uwarunkowanych stylem życia, a głównymi czynnikami ryzyka są: brak aktywności fizycznej, błędy żywieniowe, palenie tytoniu, długotrwały stres, lekceważenie wykonywania systematycznych badań profilaktycznych. W związku z powyższym konieczna jest realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych ukierunkowanych na eliminowanie czynników ryzyka i wczesne wykrywanie chorób. Programy, ze względu na ich zdrowotną i społeczną wartość, są rozwijane i modyfikowane w zależności od zdiagnozowanych potrzeb zdrowotnych i zmieniających się standardów oraz wskaźników epidemiologicznych.
75	Rozwój programów interwencji, poradnictwa rodzinnego, opieki środowiskowej i terapii w zakresie zdrowia psychicznego Dynamika rozwoju społecznego spowodowała, że wiele osób nie potrafi radzić sobie ze stresem, odczuwa dyskomfort psychiczny i przeżywa załamanie nerwowe. Napięcia psychiczne stają się powodem sięgania po używki, z których najczęstszą jest alkohol. Problemy zdrowia psychicznego dotyczą także dzieci i młodzieży. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej, wzrastające napięcie psychiczne przechodzi w agresję. Wzrasta liczba osób z doświadczeniem choroby psychicznej. Utrzymująca się w społeczeństwie opinia, że choroba psychiczna pozbawia chorego całkowicie możliwości normalnego funkcjonowania powoduje, że chorzy pomimo doskonałych możliwości leczenia farmakologicznego, czują się odrzuceni społecznie, pozbawieni ról w rodzinie, gorzej traktowani przez pracodawców. W celu efektywniejszych osiągnięć profilaktycznych i terapeutycznych kontynuowane będą działania zmierzające do integrowania podmiotów, w tym placówek medycznych, organizacji pozarządowych instytucji i rodzin z ich potencjałem i wsparciem, zajmujących się pomocą osobom i ich rodzinom z problemami zdrowia psychicznego. Działania obejmują edukację zdrowotną, poradnictwo specjalistyczne i pomoc terapeutyczną.
76	Realizacja Wrocławskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Celem programu jest tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, integracja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu. Działania obejmować będą profilaktykę, ograniczenie istniejących barier społecznych, tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności oraz aktywizację zawodową. Działania w ramach programu podejmowane są we współpracy z Powiatową Społeczną Radą Konsultacyjną ds. Osób Niepełnosprawnych.

Lp.	Nazwa zadania
77	Realizacja programu opieki nad osobą starszą, przewlekle i nieuleczalnie chorą w środowisku domowym Pomoc choremu, jego rodzinie i opiekunom w zorganizowaniu opieki pielęgnacyjnej, pozwalającej na jak najdłuższe pozostanie chorego w jego środowisku domowym, poprzez działanie edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne.
78	Realizacja Programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych Kontynuacja Programu mającego na celu realizację uchwały nr LV/1390/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 marca 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014-2018, Program ma celu rozwijanie infrastruktury systemu pomocy i wsparcia, przewiduje innowacyjną formę zapewnienia miejsc pobytu zabezpieczającą potrzeby bytowe osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz stanowi odciążenie instytucjonalnego systemu pomocy społecznej.
79	Rozwijanie oferty działań informacyjno-edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy Celem programów jest rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym tzw. "dopalaczy" oraz uzależnień behawioralnych, a także rozwijanie oferty pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym. Działania obejmują: prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, realizację programów profilaktyki uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, tworzenie warunków do zdrowego stylu życia w przestrzeni publicznej miasta, udzielanie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, doskonalenie umiejętności zawodowych realizatorów. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy ukierunkowane są na wsparcie osób doświadczających przemocy szczególnie w środowisku domowym, poprzez wczesną interwencję w środowisku zdarzenia oraz prowadzenie specjalistycznej pomocy dla ofiar oraz terapii dla sprawców przemocy.

Lp.	Nazwa zadania
80	Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Wrocławia poprzez zintegrowanie działań w zakresie edukacji, profilaktyki, diagnostyki i leczenia chorób zakaźnych (HIV, STI) Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby zakaźne (HIV, STI). Konieczne jest kontynuowanie działalności Punktu Bezpłatnego Testowania w kierunku obecności wirusa HIV wraz z poradnictwem okołotestowym. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków leczniczych- np. Poradnia Nabytych Niedoborów Odpornościowych. Kontynuowane będą szkolenia informacyjno-edukacyjne z uwzględnieniem różnych grup odbiorców oraz działalność Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób z problemem HIV / AIDS
81	Program poprawy jakości i dostępu do usług społecznych realizowanych na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem Utworzenie pięciu Centrów Usług Społecznych (środki UE) realizujący kompleksowy program poprawy jakości i dostępu do usług społecznych realizowany na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem oraz aktywizacja społeczno-zawodowa ich rodzin.
82	Aktywna integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym Celem zadania jest zwiększenie szans na integrację społeczną i aktywne zaistnienie na rynku pracy klientów MOPS zagrożonych wykluczeniem społecznym, aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym, objętych wsparciem MOPS poprzez ich aktywizację edukacyjną, zdrowotną, społeczną i zawodową.
83	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez realizację programów edukacyjno-profilaktycznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta Celem programu jest przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom wśród osób skazanych oraz przygotowanie ich do powrotu do środowiska rodzinnego i życia społecznego poprzez realizację programów edukacyjno-profilaktycznych ukierunkowanych na zmianę negatywnych postaw i zachowań. Równocześnie kontynuowana będzie realizacja programu prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta w ramach zastępczego odbywania kary pozbawienia wolności. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że większa liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym i społecznym, co gwarantuje większą skuteczność resocjalizacyjną.

Lp.	Nazwa zadania
84	Podnoszenie świadomości zdrowotnej i społecznej oraz promowanie odpowiedzialnych postaw poprzez realizację kampanii społecznych Działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób i przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym tzw. "dopalaczy" oraz uzależnień behawioralnych. Kształtowanie odpowiedzialnych postaw społecznych i zdrowotnych wzmacniane będzie kampaniami oraz innymi działaniami edukacyjno-informacyjnymi. Kampanie realizowane będą z uwzględnieniem prowadzonych działań lokalnych, inicjatyw krajowych i międzynarodowych. Bardzo istotnym elementem jest budowanie partnerstwa z mediami i wspieranie ich w "pełnieniu roli rzecznika dobra wspólnego".
85	Realizacja programu <i>Aktywny samorząd</i> Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane są do osób niepełnosprawnych. Dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Moduły, obszary i zadania programu: Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym: a) Obszar A - likwidacja bariery transportowej: Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B, Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się: Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości), Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej; Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym; Moduł III - szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności. Środki na to zadanie pochodzą z funduszu PFRON i nie są ujmowane w planie finansowym MOPS na dany rok budżetowy.
86	Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych <i>dwa plus trzy i jeszcze więcej</i> Realizacja <i>Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej</i>. Kontynuacja. Program ten ma na celu wspomaganie rodzin wielodzietnych: organizacja czasu wolnego dzieci z rodzin wielodzietnych (wejścia do ZOO, na baseny, lodowiska, do kina teatru i inne), realizacja różnych programów wspomagających Rodziny Plus.

Lp.	Nazwa zadania
87	Wdrażanie Powiatowego Programu Zwiększenia Lesistości Wrocławia
	Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego.
88	Ochrona, wzbogacanie i kształtowanie systemu zieleni Wrocławia
	Opracowanie i realizacja planów nasadzeń zieleni, w tym w dolinie Widawy. Budowa bazy terenów do nasadzeń zieleni. Rozbudowa bazy danych o zieleni w mieście w ramach SIP.
89	Opracowanie i realizacja planów Zielone tętnice Wrocławia
	Nasycenie zielenią ważniejszych arterii wlotowych Wrocławia pod hasłem <i>Zielone tętnice Wrocławia</i> - Opracowanie planów dla ulic Legnickiej i Lotniczej. Pierwszy etap realizacji.
90	Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia
	Demontaż wyrobów azbestowych użytkowanych w obiektach zlokalizowanych na terenie Wrocławia oraz transport i unieszkodliwienie wytworzonych odpadów azbestowych. Gmina złoży wniosek o pozyskanie dotacji na realizację zadania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
91	Realizacja Programu dotacji do wymiany lokalnych węglowych źródeł ciepła na proekologiczne - Program Kawka
	Głównym założeniem planowanego programu jest dotowanie inwestycji polegających na likwidacji źródeł ciepła opalanych paliwem węglowym i zastępowaniu ich ogrzewaniem gazowym, elektrycznym, wykorzystującym OZE lub podłączeniu do sieci ciepłowniczej. Program skierowany będzie do właścicieli oraz najemców lokali mieszkalnych położonych na terenie Wrocławia.

Lp.	Nazwa zadania
92	Realizacja Programu rewitalizacji wysp odrzańskich i zieleni miejskiej
	Tworzenie terenów zielonych usytuowanych w „korytarzu” Odry, tworzenie programu ogólnomiejskiego w zakresie rewitalizacji zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, na terenach parków. Planuje się zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. św. Marcina - Bulwar Zienkiewicza, zagospodarowanie zieleńca przy Placu Legionów. Przebudowa terenu rekreacyjnego w Parku Zachodnim przy ul. Pałuckiej, w tym: plac zabaw dla dzieci młodszych i starszych oraz miejsca wypoczynku i rekreacji dla dorosłych, zagospodarowanie zieleńca przy ul. Kiełczowskiej
93	Modernizacja systemu odwodnienia miasta
	Przebudowa rowu B-13.3 na Złotnikach. Odbudowa rowu S-31 na Ołtaszynie: od ujścia rzeki Ślęzy do przepustu w ul. G. Roweckiego.
94	Realizacja programu ograniczenia uciążliwości związanych z dzikimi zwierzętami bytującymi na terenie Wrocławia
	Systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez odłowy lub odstrzały redukcyjne, działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zleceniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej, oraz rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia. Zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta.
95	Realizacja Wrocławskiego program kontroli liczebności komarów
	Głównym założeniem programu jest kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów (larw i osobników dorosłych) poprzez stosowanie zintegrowanych metod (mechanicznych, biologicznych, chemicznych).
96	Opracowanie <i>Mapy akustycznej Wrocławia oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia - aktualizacja 2018</i>
	Mapa akustyczna sporządzana dla obszaru zawartego w granicach administracyjnych Wrocławia obrazuje zanieczyszczenie środowiska hałasem. Na jej podstawie aktualizowany jest Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia, który identyfikuje obszary zagrożone hałasem, dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska, oraz ustala harmonogram działań naprawczych w perspektywie wieloletniej.

Lp.	Nazwa zadania
97	Realizacja programów rozwoju dyscyplin sportowych
	Szkolenie dla dzieci i młodzieży wrocławskiej w zespołowych grach sportowych odbywających się w ciągu roku szkolnego poprzez <i>Program Basketmania, Program Footballmania, Program Volleymania i Program Handballmania</i> .
98	Realizacja programu wspomagającego sport dzieci i młodzieży
	Program zakłada rozwój sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w sekcjach klubowych poprzez programy Młodzieżowego Centrum Sportu i Grup Szkolenia Podstawowego.
99	Realizacja programu rowerowego
	Program ma na celu rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu. Zakres zadania obejmuje m.in. budowę ścieżek rowerowych, obniżanie krawężników na ciągach dróg rowerowych, budowę parkingów rowerowych.
100	Przebudowa Stadionu Sportowego Zakrzów przy ulicy Niepodległości 6 we Wrocławiu
	Rozbiórka budynku typu "Lipsk", utylizacja okładzin z płyt azbestowych, rozbiórka niecki basenowej, budowa nowego przyłącza n/N, budowa nowego zaplecza szatniowo-sanitarnego.
101	Przebudowa nawierzchni na terenie Stadionu Sztabowa przy ulicy Wiśniowej 70 we Wrocławiu
	Wymiana zużytej technologicznie sztucznej nawierzchni na nową. Wykonanie odwodnienia z usunięciem odrostów korzeni. Modernizacja trybun wraz z oświetleniem.
102	Modernizacja kąpieliska Kłokoczyce przy ul. Kłokoczyckiej we Wrocławiu
	Modernizacja stacji uzdatniania wody wraz z wymianą technologii oraz okładziny niecki basenowej, wzmocnienie konstrukcji SUW i zaplecza szatniowo-sanitarnego.

Lp.	Nazwa zadania
103	Organizacja obchodów Święta Wrocławia
	Cykl imprez związanych z obchodami Święta Wrocławia .
104	Organizacja obchodów rocznicowych Solidarności
	Organizacja koncertu oraz obchodów rocznicowych Solidarności na terenie zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej.
105	Wsparcie finansowe inicjatyw nawiązujących do tradycji historycznej i patriotycznej
	Współorganizacja i organizacja uroczystości w ramach świąt państwowych i lokalnych.
106	Realizacja programu <i>Stypendyści Wrocławia</i>
	Przyznawane stypendiów utalentowanym uczniom szkół artystycznych.
107	Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną
	Zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowych i realizacji robót w zakresie budowy, przebudowy i/lub modernizacji obiektów służących edukacji i działalności kulturalnej. W programie: przebudowa i modernizacja Wrocławskiego Klubu Formaty, Centrum Kultury i centrum biblioteczne na Psim Polu.
108	Wsparcie bieżącej działalności instytucji kultury
	Dofinansowanie działalności miejskich instytucji kultury.
109	Wsparcie finansowe działalności wydawniczej
	Realizacja programu <i>Wrocław światową stolicą książki</i> .

Lp.	Nazwa zadania
110	Współpraca z środowiskami twórczymi, związkami wyznaniowymi, mniejszościami narodowymi i etnicznymi w zakresie upowszechniania kultury i sztuki
	Między innymi prace projektowe nad utworzeniem Centrum Dialogu Międzykulturowego w ramach Dzielnicy Czterech Świątyń.

Polityka finansowa Miasta

Priorytetowym celem polityki finansowej na rok 2017 będzie utrzymanie dobrego wyniku operacyjnego budżetu Miasta, co warunkuje realizację zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2016-2043 oraz gwarantuje utrzymanie wskaźnika zadłużenia na bezpiecznym poziomie. Utrzymanie dobrych wyników finansowych Miasta stanowi także solidną podstawę w zakresie absorpcji środków w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020. Pozostałe założenia polityki finansowej Miasta na rok 2017 dotyczą kontynuowania działań mających na celu wzmocnienie finansów Miasta poprzez wykorzystanie możliwości w zakresie pozyskania dodatkowych dochodów oraz racjonalizacji i utrzymania dyscypliny wydatkowej, przy jednoczesnym założeniu realizacji programu inwestycyjnego Miasta. Potrzeba dalszego wzmacniania kontroli nad wydatkami poprzez ściślejsze powiązanie wzrostu wydatków bieżących z dynamiką dochodów bieżących jest uwarunkowana koniecznością spełnienia reguł fiskalnych dotyczących limitów obsługi zadłużenia określonych w ustawie o finansach publicznych.

Z uwagi na skalę planowanych w 2017 roku do realizacji zadań, niezbędne będzie zabezpieczenie środków w budżecie na ich sfinansowanie. Jest to szczególnie ważne ze względu na to, iż znaczna część dochodów Miasta jest nadal silnie zdeterminowana przez koniunkturę gospodarczą w kraju, a ta mimo pojawiających się pozytywnych symptomów ożywienia, nadal obarczona jest dużą zmiennością i ryzykiem. Dodatkowo, trudno ocenić, czy ożywienie gospodarcze w kraju pozostanie trwałe, gdyż na sytuację gospodarczą w kraju w wysokim stopniu wpływa kształtowanie się koniunktury w państwach członkowskich UE, w tym w krajach strefy euro, a ta wciąż jest niestabilna i wymaga ciągłej stymulacji poprzez monetarne działania Europejskiego Banku Centralnego. Ryzyka makroekonomiczne i polityczne mogą przełożyć się na poziom uzyskanych wpływów z podatków silnie powiązanych z gospodarką, np. z podatków PIT i CIT, a także na dochody ze sprzedaży mienia. Ponadto decyzje podejmowane na szczeblu centralnym, do których należy zaliczyć planowane zmiany w ustawach podatkowych oraz zmiany w ustawach określających zadania jednostek samorządu terytorialnego i źródła ich finansowania (m.in. ustawa o systemie oświaty, ustawa o pomocy społecznej), również mogą w zasadniczy sposób wpływać na możliwości finansowe Wrocławia w roku 2017 i kolejnych latach.

W obliczu wyżej wskazanych ryzyk mogących wpłynąć na dochody budżetowe Miasta, uzasadnione jest kontynuowanie działań w kierunku racjonalnego i ostrożnego planowania budżetu na rok przyszły i lata następne. Wymagać to będzie utrzymania zwiększonej dyscypliny budżetowej, tak aby zachować odpowiednią relację pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi zarówno na etapie planowania, ale także na etapie wykonania tych wielkości na koniec każdego roku. Zwiększanie efektywności gospodarowania środkami publicznymi jest szczególnie istotne z uwagi na wysoki udział w ramach wydatków bieżących, wydatków obligatoryjnych związanych z realizacją zadań ustawowych nałożonych na Miasto, a także wydatków przeznaczonych na finansowanie zobowiązań wynikających z podpisanych już umów. Celem polityki finansowej Miasta w kolejnych latach pozostanie kontrola i zwiększanie nadwyżki dochodów nad wydatkami

bieżącymi, tak aby w perspektywie wieloletniej nadwyżka ta poprzez wzrost zwiększała możliwości finansowe Miasta.

Ważnym zadaniem w zakresie polityki finansowej w roku 2017 i w latach następnych, oprócz wzmocnienia dyscypliny wydatkowej, będzie prowadzenie działań wspierających stronę dochodową budżetu Miasta. Wymienić tutaj można: zwiększenie aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości jakie dają regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, działania w obszarze poszerzenia bazy podatkowej poprzez zwiększanie powierzchni podlegającej opodatkowaniu i monitorowania terminowego wpływu dochodów podatkowych. Ponadto prowadzone będą dalsze czynności zmierzające do zwiększenia efektywności w ściągalności należności budżetowych poprzez wdrożenie systemu wspierającego windykację, co pozwoli na usprawnienie procesu egzekucji należności podatkowych, jak i zwiększy stopień dobrowolnego regulowania należności. W przypadku dochodów z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT) oraz podatków pobieranych przez urzędy skarbowe, w tym głównie z podatku od czynności cywilno-prawnych, Miasto ma jedynie pośredni wpływ na ich wielkość. Są one bowiem silnie uzależnione od sytuacji gospodarczej, poziomu bezrobocia, wysokości wynagrodzeń, a także prowadzonej polityki podatkowej państwa w zakresie określania ustawowych progów podatkowych i ulg. Niewątpliwie na wysokość tych kategorii dochodów będą miały również wpływ zapowiedzi zmian w przepisach dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych (zwiększenie kwoty wolnej od podatku). Miasto pośrednio wpływa jednak na wysokość dochodów z podatków dochodowych, realizując akcje jak np. „Rozlicz PIT we Wrocławiu”, a także długofalowo jako efekt wieloletniej polityki inwestycyjnej Miasta. Ponadto, przewiduje się, iż organizowane we Wrocławiu imprezy związane z Europejską Stolicą Kultury w 2016 oraz Światowe Igrzyska Sportów Nieolimpijskich - The World Games 2017, i związane z tymi wydarzeniami napływ gości i turystów również korzystnie wpłynie na poziom uzyskanych wpływów do budżetu Miasta. W zakresie dochodów ze sprzedaży lokali i nieruchomości, przewiduje się utrzymanie dotychczasowego poziomu uzyskiwanych wpływów w tej kategorii z uwagi, iż są one determinowane stanem koniunktury w gospodarce, w tym przede wszystkim sytuacją na rynku obrotu nieruchomościami. Pomimo stopniowej poprawy makroekonomicznej nadal brak jest zdecydowanych oznak ożywienia koniunktury w tym segmencie gospodarki. Dlatego też kontynuowane będą działania zmierzające do przygotowania szerokiej i urozmaiconej oferty do sprzedaży dla inwestorów oraz osób prywatnych.

Rok 2017 będzie kolejnym rokiem, w którym planuje się utrzymanie wysokiego poziomu wydatków inwestycyjnych w budżecie Miasta. Realizowane będą przede wszystkim przedsięwzięcia rozpoczęte w latach poprzednich oraz nowe zadania, na które możliwe jest pozyskanie środków unijnych w ramach nowej perspektywy programowej, przypadającej na lata 2014-2020. Są to przedsięwzięcia i zadania związane z usprawnieniem układu komunikacyjnego w mieście (Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94, przebudowa ul. Buforowej), rewitalizacją staromiejskiej zabudowy Miasta oraz projekty z zakresu użyteczności publicznej realizowane w takich obszarach jak: edukacja, kultura, gospodarka mieszkaniowa czy opieka społeczna.

Jednym z kluczowych zadań polityki finansowej Miasta jest zapewnienie odpowiednich środków na inwestycje. W latach 2016-2018 planuje się duży wpływ środków z funduszy unijnych w ramach nowego programowania na lata 2014-2020. Starania o nową pulę dotacji unijnych skoncentrowane zostały na pozyskaniu dofinansowania projektów związanych m.in. z polepszeniem powiązań komunikacyjnych w mieście, tj. projektu - Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - etap III, ale także przedsięwzięć związanych z budową i przebudową obiektów oświatowych. W ramach pozostałych projektów kluczowe będą zadania inwestycyjne realizowane wspólnie z innymi samorządami przy wykorzystaniu nowego narzędzia w ramach okresu programowania UE 2014-2020, jakim będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Przy pomocy tego instrumentu, Wrocław i samorzady ościennie, tworzące Wrocławski Obszar Funkcjonalny (ZIT WrOF), będą realizować wspólne przedsięwzięcia istotne dla rozwoju regionu. Ponadto, zakłada się kontynuację realizacji wielu projektów współfinansowanych ze środków europejskich, tzw. „miękkich”, związanych z wydatkami bieżącymi, a także zapewnienie wkładu własnego na nowe projekty, na które możliwe jest pozyskanie dofinansowania w ramach nowej unijnej perspektywy finansowej.

Jednocześnie, tak jak to miało miejsce w latach poprzednich, część zadań z zakresu użyteczności publicznej nadal będzie realizowana przez spółki miejskie. Planuje się kontynuację kolejnego III etapu Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego przez MPK Sp. z o.o., jak również realizację programu z zakresu modernizacji i rozbudowy infrastruktury kanalizacji na wrocławskich osiedlach przez MPWiK S.A. Kontynuowane będą również przedsięwzięcia realizowane przez Wrocławski Park Technologiczny S.A czy spółkę EIT Plus spółka z o.o. w zakresie tworzenia warunków dla wykorzystania naukowego i przemysłowego potencjału Wrocławia i regionu oraz stymulowania rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii.

Budżet na rok 2017 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta zaktualizowanej na okres 2016-2043. W zakresie polityki finansowej ważne pozostaną główne cele realizowane dotychczas, takie jak dobre wyniki budżetu operacyjnego, niskie koszty obsługi długu oraz zabezpieczenie odpowiednich środków na realizację zadań bieżących i inwestycyjnych. Realizacja tych celów jest istotna nie tylko w procesie tworzenia wieloletnich programów inwestycyjnych, ale również w kontekście spełnienia wymogów obowiązującej od 1 stycznia 2014 roku reguły wyrażonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych, która odnosi się do wyliczania limitu obciążeń budżetowych związanych z obsługą długu. Norma ta bazuje na danych historycznych charakteryzujących sytuację finansową jednostki w okresie trzech ostatnich lat poprzedzających rok, na który wyliczany jest ten wskaźnik. Aktualne zasady dotyczące zadłużenia wymagają ze strony Miasta prowadzenia konsekwentnych działań w zakresie kontroli wyniku budżetu w części bieżącej, tak aby planowany wynik budżetu w zakresie nadwyżki operacyjnej został zrealizowany.

W najbliższych latach ważnym zadaniem w zakresie zarządzania finansami Miasta będzie utrzymanie niskiego deficytu budżetowego, przy jednoczesnym maksymalnym wykorzystaniu środków z Unii Europejskiej w ramach nowej strategii finansowej UE na lata 2014-2020. Pozwoli to na realizację zaplanowanego programu inwestycyjnego przy

jednoczesnym stabilnym finansowo budżecie Miasta, co wpływa pozytywnie na utrzymanie wysokiej wiarygodności kredytowej Miasta.